Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 1 Med specialpedagogisk blick

Kapitel 1. Specialpedagogik – en naturlig del av förskolans verksamhet

- Hur lyssnar du in ett barn som inte uttrycker sig verbalt, utan med exempelvis kroppsspråk, gester eller frustration?
- Hur hanterar du situationer där barn utmanar dina egna gränser och värderingar?
- Hur speglar era rutinsituationer (som matsituationen, samling eller påklädning) er syn på barn?
  I vilka specifika situationer utmanas din barnsyn som mest?
  När litar du på barnets egen förmåga, och när går du in och styr för snabbt?
- Reflekterar och analyserar ni fortlöpande er lärandemiljö?
  Vilka förändringar har ni gjort kring barn som utmanar i er lärandemiljö?

Lärar förlaget

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 1 Med specialpedagogisk blick

Kapitel 2. Det enskilda och det gemensamma professionsansvaret

- Hur kan ni skapa bättre organisatoriska förutsättningar för närvaro i leken?
- Observera och samtala om hur ni interagerar med barnens lek utan att ta över.
- Vad bidrar du med i den här situationen, vad tillför du?
- Hur kan ni dokumentera för att bäst fånga upp interaktion och relationer samt hur stöttande du är i lek, språk och socialt samspel?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 1 Med specialpedagogisk blick

Kapitel 3. Betydelsen av tidiga special-pedagogiska insatser

- Har du som pedagog/specialpedagog inom förskolan erfarenhet av att få professionellt stöd i frågor som rör barns tidiga signaler? Om så, vilken/vilka professioner har du fått stöd av och på vilket sätt?
- På vilket sätt har andra professionellas stöd gett avtryck i ditt arbete i barngruppen och med enskilda barn?
- Vilka erfarenheter har du av samverkan med forskare och genomförande av forskningsbaserade interventioner?
- Vilka svårigheter och hinder har du upplevt som pedagog/specialpedagog i att genomföra särskilda riktade special-pedagogiska insatser i en barngrupp?
- Vilka specialpedagogiska framgångar har du erfarit som gynnat barngruppen och enskilda barn?
- På vilket sätt arbetar du och arbetslaget med en forsknings-baserad praktik?

Lärar förlaget

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 2 Skapa möjligheter – upptäck barnets förmågor

Kapitel 4. Vad förändras när vi tänker funktionsförmåga?

- Har all personal en gemensam bild av hur ni kan ta vara på barnets styrkor?
- Kan du ändra/anpassa ditt bemötande och din kommunikation till barnet? Hur borde barnet bli bemött utifrån den kunskap du har om funktionsförmågor?
- Har barnet förstått vad som förväntas av hen? Kan du skapa bättre förutsägbarhet? Hur kan du anpassa dina krav utifrån barnets funktionsförmågor? Är dina krav rimliga eller ställer du för höga krav utifrån för höga förväntningar på barnet?
- Vilka bristande färdigheter/svårigheter missar ni ofta att uppmärsamma och anpassa för? Hur skulle ni kunna göra för att anpassa bättre framöver?

Lärar förlaget

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 2 Skapa möjligheter – upptäck barnets förmågor

Kapitel 5. Förstå och hantera starka känslor och utbrott

- Tänk på ett barn i din barngrupp som ofta hamnar i starka känslor. Vilka situationer eller mönster brukar ligga bakom, och vad säger det om barnets behov?
- Hur ser vardagen ut för de barn som har svårast att hantera över gångar, väntan och nya situationer? Vad skulle kunna göras mer förutsägbart och tydligt?
- På vilket sätt kan ni vuxna ibland själva bidra till att en situation trappas upp, till exempel genom ögonkontakt, närhet eller tonläge? Vad skulle ni kunna göra annorlunda?
- Hur arbetar ni i dag med att sätta ord på och bekräfta barns känslor, både i stunden och efter ett utbrott? Vilka strategier fungerar bäst i er barngrupp?
- Hur brukar ni analysera tillsammans i arbetslaget efter att ett utbrott har inträffat? Hur skulle ert sätt att reflektera kring det egna bemötandet kunna utvecklas??

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 2 Skapa möjligheter – upptäck barnets förmågor

Kapitel 6. Tydliggörande pedagogik för alla barn

- Vilka situationer under dagen fungerar redan väl för barnen hos er? Hur vet ni det?
- Vilka pedagogiska frågor får barnen svar på i dag?
- Finns det situationer där barnen ofta frågar ”Vad ska vi göra nu?”
- Vilka tydliggörande strategier använder ni redan?
- Vilket första område skulle vara rimligt att utveckla?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 3 Språkligt stöd som en röd tråd

Kapitel 7. Språkets viktiga koppling till identiteten

- När i vardagen ser ni att barn använder språk för att förhandla roller, status eller tillhörighet?
- Vilka känsloord och tankeord använder barnen spontant? Vilka behöver ni modellera mer?
- Hur synliggör ni era egna språkliga strategier (turtagning, förklaringar, känsloord) för barn som behöver dem mest?
- Hur kan ni stötta barn i språklig sårbarhet i att ta initiativ i lek utan att ta över leken?
- På vilka sätt speglar ert material, era böcker och era sånger barnens språk, kultur och identitet?

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 3 Språkligt stöd som en röd tråd

Kapitel 8. Språkligt stöd i lek

- Hur kan du organisera verksamheten i tid, rum och grupperingar så att alla barn får delta i språkutvecklande lek varje dag?
- På vilka sätt stöttar du leken för de barn som kommit långt i sin språkutveckling?
- På vilka sätt stöttar du leken för de barn som är i språkliga utmaningar?
- Hur kan ni tillsammans i arbetslaget utveckla barnens språk genom lek?

Lärar förlaget

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 3 Språkligt stöd som en röd tråd

Kapitel 9. Förstå och planera insatser för barn med grava språkliga svårigheter

- Finns det något barnet ofta hör och verkar förstå, men ännu inte själv använder? Hur skulle ni kunna hjälpa barnet att ta nästa steg?
- Vilka fördelar kan det finnas för dig som vuxen med att identifiera om du använder dig av språklig exponering eller aktiv inlärning i den situation du befinner dig i?
- När under en vanlig dag får barnet främst vara konsument av språk – och när får barnet möjlighet att vara producent?
- Finns det situationer där vi vuxna pratar mycket till barnet, men där barnet får få möjligheter att själv använda det språk vi vill utveckla?

Lärar förlaget

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 3 Språkligt stöd som en röd tråd

Kapitel 10. Stärk ordförrådet i vardagen

- Vilka barn i barngruppen har du oftast språkliga samspel med? Vilka barn har du det sällan med? Vilka barn tror du har störst behov av språkliga samspel?
- Hur använder ni er av rutinsituationer och vardagssamtal för att m utveckla ordförrådet? Vad gör ni bra? Vad kan ni utveckla?
- Hur fungerar högläsningen hos er? Hur ofta sker den?
  Vilka barn läser ni minst för?
  Hur gör ni för att ta tillvara högläsningens språkutvecklande möjligheter?

Lärar förlaget

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 4 Kvalitet och kollegial samverkan

Kapitel 11. Kvalitetssäkra det specialpedagogiska arbetet

- Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete
  Vilka specialpedagogiska frågor i er verksamhet hamnar oftast på den åtgärdande nivån, och hur skulle ni kunna använda erfarenheterna för att stärka det förebyggande och främjande arbetet?

- Arbetsorganisation och utvecklingsorganisation
  Hur tar ni i dag tillvara de erfarenheter och frågor som uppstår i förskolans utbildning?
  När och var får de bli föremål för analys, reflektion och gemensamt lärande?

- Hållbar utveckling och kvalitetssäkring
  Hur följer ni upp att utvecklingsinsatser och nya arbetssätt blir en del av förskolans verksamhet och bidrar till långsiktig utveckling av utbildningen?

Lärar förlaget

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 4 Kvalitet och kollegial samverkan

Kapitel 12. Professionell samtalsledning – roller och processgång

- Vilka samtal leder du i din praktik?
- Vilken roll brukar du inta i de olika samtalen?
- Vad tänker du om expertfällan utifrån din egen samtalsledning?
- Vilka delar av din samtalsledarkompetens vill du utveckla vidare?

Lärar förlaget

Bokcirkeln

- som sätter fart på det kollegiala lärandet

Starta en bokcirkel
reflektera och utvecklas tillsammans

En bok om specialpedagogik

av Alicia Erixon (red.)

REFLEKTIONSFRÅGOR
DEL 4 Kvalitet och kollegial samverkan

Kapitel 13. Kollegial samsyn eller kollegialt skav?

- Hur hanterar eller löser ni ert skav i arbetslaget?
- Hur påverkar er barnsyn respektive barn i er barngrupp?
- Hur upplever respektive unikt barn sin vardag hos er på förskolan?

Lärar förlaget